

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

631. An quandoque in contrarium sit consuetudo, speciale statutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

res. Et ratio est; quia Archidiacono de jure communi totius Cleri cura commissa est juxta *c. ad hoc. h. t. Laym. ad c. ut Archidiaconus. h. t. n. 4.* præstique Archidiaconus omnibus post Episcopum. Fagn. *in c. ad hoc. h. t. n. 16.* ex Host. *in sum. h. t. s. & quibus præesse.* pertinentque ad eum omnia sub Episcopo, ut *ibidem* Fagn. cum sit Vicarius post Episcopum in omnibus Fagn. *ibid.* Barbof. *cit. c. 24. n. 34.* citans quamplurimos juxta expressum textum *c. i. h. t.* Unde, si quantum quis melioribus præest, tantum major est. Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 26. num. 11.* citans Abb. *conf. 2. t. n. 10. vol. 1.* Menoch. *conf. 5. t. n. 10. vol. 1.* sequitur evidenter, ejus dignitatem omnibus aliis dignitatibus post episcopalem esse majorem. Unde

2. Resp. ad secundum majorem etiam esse dignitate Abbati. Pirh. *loc. cit.* Fagn. *loc. cit. n. 30.* & *in c. ut Abbates. de atar. & qual. n. 29.* et si, ut addit Pirh. contrarium in praxi usurpatur, sive, ut Fagn. licet Abbates propter pinguedinem reddituum contrarium usurparint. Vide tamen de hoc eundem Fagn. *ad c. accedentibus de excess. Prælator. l. 5. tit. 3. n. 27. & 28.*

Questio 630. An itaque major quoque sit & præferendus Præposito, Archipresbytero seu Decano, & Primicerio?

1. Resp. ad primum: Spectato nimirum, ut dictum, jure communi, & abstrahendo à consuetudine legitime præscripta, majorem esse & præferendum Præposito. Laym. *ad c. i. h. t. num. 4.* Pirh. *ad h. t. n. 4.* Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 35. n. 27.* citans Bald. *conf. 387. per tot. vol. 1.* Rotam *de off. 451. in fine in nov. &c.* sequitur ex dictis *ad q. præced.*

2. Resp. ad secundum: major quoque est Archipresbytero seu Decano. Pirh. Laym. *ll. cit.* Barbof. *cit. c. 24. n. 3.* ubi: dignior est Archipresbytero in voce, loco, administratione & aliis; citat pro hoc Cardin. Tusch. *rom. i. lit. A. concl. 482. n. 6.* Barbat. *conf. 5. l. 2.* Item *n. 38.* ubi: de jure communi Archidiaconus major est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter ejus subiacet jurisdictioni, citat pro hoc Barbat. ubi ante. Tusch. *num. 11.* Gratian. *discept. forens. c. 111. n. 80.* Vulpe. *in pr. c. 34. n. 12.* &c. atque id colligi ex ordine titularum de officio utriusque in Decretalibus. Azor. *p. 2. l. 3. c. 15. q. 2.* Pignat. *rom. 4. consult. 35. ferè per tot.* Tond. *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 11. num. 11.* Fagn. *in c. ad hoc. h. t. n. 16.* juxta expressum textum *c. i. de off. Archipresb.* ubi dicitur: Archipresbyter sciat se subesse Archidiacono, & ejus præceptis sicut sui Episcopi debere obedire.

3. Neque his obstat, quod Archipresbyter sit major Ordine seu ratione Ordinis, nempe sacerdotalis, quem annexum habet, Archidiacono; cui de jure annexus non est nisi Diaconatus. Neque enim ab Ordine desumitur ratio dignitatis ecclesiastica, adeoque nec ab altiore Ordine major dignitas; aliàs & quilibet simplex presbyter dignior foret Archidiacono; sed à majore & altiore jurisdictione dignioreque administratione; ut videre est in Cardinalibus, qui quia proximè assistunt Lateri summi Pontificis, ut ejus universalisque Ecclesia negotia Consilio, industria ac ministerio suo curent & promoveant, ratione hujus officii sui & administrationis Episcopos, et si caractere ac Ordine majores præcedunt. Pari

igitur modo, quia Archidiaconus proximè ministrat Episcopo, ejusque in omnibus est Vicarius, etiam in jurisdictione, respectivè etiam ad Archipresbyterum, ratione hujus ministerii sui dignitate præcedit Archipresbyterum. Barbof. *cit. c. 24. n. 41.* Pirh. Laym. *ll. cit.* Quemadmodum & olim, dum in quavis ecclesia septem Diaconi constituebantur, ut Episcopo adessent, ejusque negotia procurarent, ut habetur *Can. 15.* Concilii Neocæsariensis, relato *in c. Diaconi. d. 93.* qui proinde presbyteris sacra tractantibus in externa gubernatione præponebantur, maxime illorum princeps seu Archidiaconus, licet, dum divina agerentur in Ecclesia, eosdem presbyteros sequi debebant. Laym. *loc. cit.* Unde jam etiam, licet cura animarum seu fori interni pertinet ad Archipresbyterum major sit cura fori externi, & administratione rerum externarum pertinet ad Archidiaconum, externa tamen cura & administratio, à qua dependet cura illa animarum, superior est ad majorem fundandam dignitatem ecclesiasticam. Pirh. *ad h. t. n. 4.* Atque ita quidem, quia Archipresbyter Ordinis consecratione & potestate (intellige absolventi in foro præntentali) major est Archidiacono, longè tamen eo minor jurisdictione, ut Azor. *cit. q. 2.* Fagn. *loc. cit. n. 5.* sive quia ratione administrationis Archipresbytero præfertur, ratione tamen divinarum postponitur. Pignat. *rom. 1. conf. 6. n. 12.* habent se hæbinæ dignitates tanquam excedentia & excessiva, ut Fagn. *ibid. n. 4.* non tamen sic se habent in ratione dignitatis ecclesiastica; quia dum ratio illius vè dictum non desumitur ab Ordine potestatis quæ illa fori interni (aliàs enim etiam beneficium sacerdotale vel simpliciter curatum esset dignitas ecclesiastica) dignitas Archipresbyteri simpliciter exceditur à dignitate Archidiaconali.

3. Resp. ad tertium: Dignior quoque seu major est Archidiaconus in dignitate Primicerio. Barbof. *cit. c. 24. n. 3.* ubi illum digniorem dicit Primicerio in voce, loco, & administratione, & aliis. Pignat. *rom. 1. conf. 6. n. 15.* ubi ait, Archidiaconum præcedere Primicerium, non ratione Ordinis, sed dignitatis, sicut Cardinales præcedunt Episcopos. Sequitur ex dictis

Quest. 631. An quandoque in contrarium sit speciale statutum vel consuetudo, eaque prævalere debeat, & qualis esse debeat, ut prævaleat?

1. Resp. ad primum: Quandoque in ecclesiis quibusdam consuetudo est, vel etiam singulare statutum, ut non Archidiaconatus sit prima dignitas, sed vel Præpositura, vel Archipresbyteratus, vel Decanatus, vel etiam Cantoria, ut Pignat. mox citandus, atque ita Archidiaconatus aliis Dignitatibus postponitur. Barbof. *lur. eccl. l. 1. c. 24. n. 39.* Pignat. *rom. 4. conf. 35. n. 10.* Tond. *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 11. n. 12.* ubi etiam, quod Archidiaconatus Avenionensis nunquam fuerit prætenus esse prima Dignitas. Sbroz. *l. 2. q. 25. n. 20.* ubi: quando consuetudo adest, Præpositus præfertur Archidiacono, etiam si Archidiaconus gerat vices Episcopi. Lotter. *de re benef. l. 3. q. 7. num. 39.* ubi: sicut contingere potest, ut Archidiaconus ex singulari jure aliquo non sit oculus Episcopi, id est, nullum officium aut jurisdictionem obtineat, sed ventosa sit dignitas, ut in ecclesia

ecclesia Parmensi, aut si non sit omnino ventosa, saltem non sit principalis, ut in ecclesia Paduana, in qua Archipresbyter est major Archidiacono &c.

2. Respond. ad secundum: Pravaeque hae consuetudo, quantumcunque alias repugnet iuri communi, ut Archipresbyter, vel Praepositus, vel alia Dignitas Archidiacono aliusve dignitatibus praeratur. Lotter. l. 1. q. 16. n. 116. Barbof. cit. num. 39. Semperigitur in hoc attendenda consuetudo ecclesiae consuetudo. Tond. loc. cit. n. 12. citans Boerium decis. 286. num. 8. Ludovici decis. 482. num. 3.

3. Respond. ad tertium: Talis consuetudo, cum sit contra jus canonicum, ut pravaeat, debet esse praescripta per 40. annos. Barbof. loc. cit. num. 40. citat pro hoc Barbat. conf. 5. num. 6. l. 2. Bartol. conf. 136. l. 1. Cravet. de antiq. temp. p. 4. §. 1. num. 9. ubi etiam is cum Card. Tusch. & Alex. tradat, debere deduci tempus vacantis dignitatis.

Questio 632. Num Archidiaconus in celebratione Missarum solemnium similiumque functionum pontificalium & sacerdotium preferendus sit Archipresbytero?

1. Resp. primò: Archidiaconus, dum non est sacerdos, de iure non potest in divinis aliquam praerogationem praetendere supra Archipresbyterum. Lotter. l. 1. q. 16. num. 114. Pignat. tom. 4. consult. 35. n. 27. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 24. n. 42. citans Anton. de Pratis. in Clypeo pastor. off. c. 637. Gratian. discept. for. c. 298. num. 35. Menoch. conf. §. 1. num. 56. Theodol. de Rubeis in singular. Rota. tom. 2. p. 4. tit. de praeced. Protonotar. num. 11. Ferrum de praeced. q. 5. num. 12. Ricc. in pr. fori eccles. p. 4. resol. 394. num. 1. &c. Idque non obstante quacunque consuetudine, seu potius corruptela; cum actus repugnantes rationi (qualis est, quod in divinis non presbyter praeratur presbytero) tanquam improbi, juxta l. improba. c. de acquirit. possess. neque jus, neque possessionem tribuant. Pignat. loc. cit. citans Ferrum ubi ante.

2. Resp. secundò: Dum verò Archidiaconus est sacerdos, praerendum illum in divinis, expressissimis tenet Lotter. l. 1. q. 16. n. 115. secutus in hoc Hostiens. in c. 1. de off. Archipresb. num. 5. Butrium ibidem num. 4. Boerium conf. 22. num. 31. vol. 1. quos citat Anchar. aliosque antiquos, dum ait: quod in divinis Archidiacono praeratur Archipresbyter, procedit ex mera contingencia; quia Archidiaconus non sit presbyter; si enim initiatus sit sacro presbyteratus Ordine, & velit ipse celebrare, nihil est, quin etiam in divinis ipsaque Missa celebratione ei praeratur debeat, ut notabiliter docuit Host. & quod probavit Rota in Viterbiens. celebrationis Missarum 11. Decemb. 1609. &c. Item Barbof. cit. n. 42. ubi: quod Archidiaconum praecedat Archipresbyter, procedit in divinis, nisi Archidiaconus sit in presbyteratus Ordine constitutus; quia tunc, cum sit par in Ordine, & major in administratione, debet praecedere Archipresbyterum absente Episcopo in celebratione Missarum in diebus solemnibus & aliis relatis in ana Regiens. 9. Decemb. 1600. citat pro hoc Card. Tusch. Lit. A. conclus. 482.

P. Leuren. Traët. IV. De Archidiacono.

num. 16. Barbat. conf. 5. per tot. l. 2. Vulpe. in pr. c. 34. n. 13. Rotam decis. 244. n. 2. p. 1. recentiss. recitarque illam ipsam decisionem Congregationis Rituum in dicta Rhegiensi hisce formalibus: Censuit S. Congregatio, Archidiaconum ecclesiae, ubi prima dignitas post pontificalem existit, & sacerdos est, non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate & devotione in decantatione Missarum in diebus solemnibus, delatione sanctissimi Sacramenti, benedictione candelarum, cinerum & palmarum & aliis hujusmodi actibus & functionibus sacerdotalibus, Episcopo absente, praerendum esse Archipresbytero; neque allegatam consuetudinem, quae legitime probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excludendum Archidiaconum sacerdotem in casu, de quo agitur, suffragari. Recitat quoque Barbof. loc. cit. n. 44. citatam supra decis. Rota in Viterbiens. celebrationis Missarum, quae omnino in hac materia singularis est, & quae clarius & elegantius nihil pro hac sententia afferri potest. Isdem ferè verbis cum Barbof. idem tenet Pignat. loc. cit. num. 8. & consult. 6. n. 5. contra Fagnanum oppositum mordicus ac fuse tuentem in c. adhaec h. t. ferè per tot. maximè autem à n. 17. ubi inter cetera sic ait: Respondetur, doctrinam Hostiensis esse intelligendam quod ad praecedentiam, ut scilicet in omnibus actibus indifferentibus Archidiaconus presbyter praeratur Archipresbytero; nam alioquin, si eam intelligeremus, ut ministeria ad Archipresbyterum iure pertinentia illi praecipere possit, Hostiensis uno verbo subvertisset totum titulum de off. Archipresb. Praeterea, cum jura miro ordine constituerint has duas dignitates ad relevandum Episcopum, & cuique sua propria munia assignaverint, omnia perverterentur solà Archidiaconi voluntate, ubi scilicet presbyteratus Ordine susciperet; tunc enim Archidiaconus tot curis implicatus, quot in hoc & sequente titulo continentur, vix illis par esse posset, & Archipresbyter omni iure sibi adempto ludibrio omnibus esset, quod quàm sit absurdum, nemo non videt; cum jura nihil magis abhorreant, quàm unum occupare officia plurium &c. Fundatur haec sententia in eò, quod praecedentia tam in functionibus pontificalibus absente vel impedito Episcopo, nempe delatio sanctissimi Sacramenti in processionibus, distributio candelarum, palmarum, cinerum, celebratio Missae solennis &c. quàm in omnibus praerogationibus jurisdictionalibus, & in ceremoniis, quae per aliquam dignitatem explicari solent, spectat ad primam dignitatem post pontificalem, quacunque illa sit, & quocunque nomine appelletur, modò sit in Ordine sacerdotali constituta. Pignat. loc. cit. n. 2. juxta quod saepe declaravit S. Rituum Congregatio, & clarissimè quidem in Civitaten. 19. Jan. 1608. quam declaratione recitat Barbof. cit. c. 24. n. 43. & Pignat. loc. cit. n. 5. hisce verbis: Rituum Congregatio, ut saepe alias in similibus, ita nunc declarat, munia praedicta (nempe Missarum solemnium celebrationes, sanctissimi delationem, candelarum & palmarum benedictiones similesque, quas Episcopus praesens in sua Cathedrali facere solet ac debet) absente vel impedito ad primam dignitatem, vel eam impeditam, ad secundam, & successivè ad tertiam vel quartam, & omnibus dignitatibus absentibus vel impeditis,